

**ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО З ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ
ТА ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ УКРАЇНИ
(Держенергоефективності)**

пров. Музейний, 12, м. Київ, 01001, тел./факс: (044) 590-59-60 (61), 590-59-74
E-mail: sae@saee.gov.ua, сайт: www.saee.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 37536010

від _____ 20__ р. № _____

На № _____ від _____ 20__ р.

**Державна регуляторна служба
України**

Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України у доповнення до листа від 30.04.2021 № 384-02/15/3-21 (вхідний номер ДРС – від 05.05.2021 № 3332) надсилає доопрацьований, відповідно до зауважень Державної регуляторної служби, аналіз регуляторного впливу проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Технічного регламенту щодо вимог до екодизайну для твердопаливних котлів».

- Додатки: 1. Лист Держенергоефективності на 1 арк. в 1 прим.
2. Аналіз регуляторного впливу на 13 арк. в 1 прим.

Т.в.о. Голови

Костянтин ГУРА

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
до проекту постанови Кабінету Міністрів України
«Про затвердження Технічного регламенту щодо вимог
до екодизайну для твердопаливних котлів»

I. Визначення проблеми

Питання енергоефективності стало важливим викликом для всіх країн світу, у тому числі і для України. Вимоги, спрямовані на підвищення енергоефективності, збереження всіх видів енергоресурсів і навколишнього середовища на сьогодні є основою національної політики та законодавства більшості країн світу.

Політика енергоефективності та енергозбереження вимагає впровадження комплексу заходів, до яких належить розроблення нормативно-правових актів. Відповідно до Угоди про асоціацію Україна-ЄС, терміном запровадження якої визначений 2017 рік (додаток XXVII до глави 1 «Співробітництво у сфері енергетики, включаючи ядерну енергетику», Розділу V «Економічне і галузеве співробітництво» Угоди про асоціацію України – ЄС), Україна імплементує в національне законодавство Регламенти Комісії Європейського Союзу стосовно вимог до екодизайну для енергоспоживчих продуктів. Актуальність зміни ставлення до енергоресурсів та навколишнього середовища пов'язана з високою енергоємністю продукції.

Основними екологічними аспектами твердопаливних котлів є споживання енергії у фазі експлуатації та викиди твердих частинок (пилу), органічних газоподібних сполук, оксиду вуглецю та оксидів азоту. Використання неенергоефективних приладів призводить до забруднення повітря викидами CO₂.

Вимоги до екодизайну не повинні впливати на функціональність чи доступність твердопаливних котлів з точки зору споживача та не повинні негативно впливати на здоров'я, безпеку або довкілля.

Часові рамки для запровадження вимог до екодизайну повинні бути достатніми, щоб дати виробникам достатньо часу для редизайну продукції відповідно до Технічного регламенту. Цей проміжок часу має враховувати будь-які наслідки витрат для виробників, особливо для малих і середніх підприємств, забезпечуючи при цьому своєчасне досягнення цілей цього Технічного регламенту.

На сьогоднішній день в Україні відсутні нормативно-правові акти, покликані сприяти скороченню споживання енергетичних ресурсів твердопаливними котлами, встановленню мінімальних стандартів щодо їх енергоефективності, збільшенню кількості енергоефективних приладів на ринку.

Технічний регламент розроблено на основі Регламенту Комісії (ЄС) № 2015/1189 від 28 квітня 2015 року про імплементацію Директиви Європейського Союзу і Ради 2009/125/ЄС стосовно вимог екодизайну котлів на твердому паливі.

З огляду на викладене, виникла необхідність затвердження Технічного регламенту щодо вимог до екодизайну для твердопаливних котлів.

Запровадження вимог до екодизайну для твердопаливних котлів, які відповідатимуть вимогам європейського законодавства у цій сфері, дозволить:

забезпечити ефективне використання паливно-енергетичних ресурсів при експлуатації твердопаливних котлів;

контролювати та не допустити на споживчий ринок України неефективні твердопаливні котли;

можливість надання продукції на ринок ЄС.

Прийняття постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Технічного регламенту щодо вимог до екодизайну для твердопаливних котлів» забезпечить виконання Україною зобов'язань, які стосуються впровадження Регламенту Комісії (ЄС) № 2015/1189 від 28 квітня 2015 року стосовно вимог екодизайну котлів на твердому паливі, як це передбачено пунктом 720¹² Плану заходів із виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, який затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 року № 1106 «Про виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони», та постанови Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2015 року № 1057 «Про визначення сфер діяльності, в яких центральні органи виконавчої влади та Служба безпеки України здійснюють функції технічного регулювання».

Основні групи, на які проблема справляє вплив:

Групи	Так	Ні
Громадяни	Так	-
Держава	Так	-
Суб'єкти господарювання, у тому числі суб'єкти малого підприємництва	Так	-

Проблема не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів, оскільки це не буде відповідати вимогам чинного законодавства України.

Проблема не може бути розв'язана за допомогою чинних регуляторних актів, оскільки нормативно-правові акти відсутні.

II. Цілі державного регулювання

Основною метою прийняття зазначеної постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Технічного регламенту щодо вимог до екодизайну для твердопаливних котлів» є забезпечення покращення енергетичних та екологічних характеристик твердопаливних котлів, що в

результаті дозволить поступово витіснити з ринку найбільш енергоємні товари та товари з найбільшим негативним впливом на екологію.

Це дозволить поступово збільшити виробництво твердопаливних котлів, а виробникам – підвищити конкурентоспроможність своєї продукції на міжнародному ринку. Також це зменшить загальнодержавний рівень енергетичного споживання та рівень енергоємності валового внутрішнього продукту, що наразі у два-три рази більший, ніж у країнах Європейського Союзу.

Затвердження постанови забезпечить виконання вимог чинного законодавства.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернатив	Опис альтернативи
Альтернатива 1 <i>Залишити ситуацію без змін</i>	У разі залишення ситуації без змін досягнення визначених цілей державного регулювання неможливе. Обрання цього способу не дасть змоги виробникам у повній мірі виконувати вимоги прийнятих Технічних регламентів на ринку продажів твердопаливних котлів. Зобов'язання щодо приведення у відповідність законодавства України до європейського не будуть виконані, що може призвести до погіршення політичних та економічних відносин з європейським співтовариством. На підставі вищевикладеного можна дійти висновку, що від такої альтернативи необхідно відмовитись, виходячи з інтересів держави та суб'єктів господарювання.
Альтернатива 2 <i>Прийняття регуляторного акта</i>	Забезпечує досягнення цілей державного регулювання. Забезпечує збалансовані умови для збільшення інвестицій, підвищення енергетичної безпеки та енергоефективності, а також покращення конкурентного середовища як ключового економічного чинника. Дозволяє забезпечити споживачів даного обладнання мати повну та достовірну інформацію щодо вимог до екодизайну, а виробникам – підвищити конкурентоспроможність своєї продукції на міжнародному ринку. Збільшення кількості енергоефективних товарів на ринку.

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 <i>Залишити ситуацію без змін</i>	Вигоди відсутні	Створення технічних бар'єрів під час торгівлі між Україною та ЄС. Відсутність європейського підходу до енергоефективної продукції. Загальнодержавний рівень енергетичного споживання

		залишиться на високому рівні, за рахунок відсутності енергоефективних товарів на ринку, що, у свою чергу залишає високий рівень енергоемності валового внутрішнього продукту. Вищезазначене призведе до додаткових витрат. Залишиться значний негативний вплив на екологію та рівень викидів CO ₂ .
Альтернатива 2 Прийняття регуляторного акта	Зобов'язання щодо приведення у відповідність законодавства України до європейського законодавства будуть виконані, що призведе до покращення політичних та економічних відносин з європейським співтовариством. Усунення технічних бар'єрів під час введення в обіг та розповсюдження товарів на ринку України. Зменшення негативного впливу на екологію та рівня викидів CO ₂	Витрат не передбачається

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Залишити ситуацію без змін	Вигоди відсутні	Відсутність споживчого вибору між дешевою енергоемною продукцією та енергоефективною. Надмірні витрати за використання паливно-енергетичних ресурсів, використання неефективного та неекологічного обладнання, а також короткий термін експлуатації. Вищезазначене призведе до додаткових витрат
Альтернатива 2 Прийняття регуляторного акта	Наявність споживчого вибору між дешевою, енергоемною продукцією та енергоефективною. Зменшення витрат за використання паливно-енергетичних ресурсів, використання енергоефективного та екологічного обладнання.	Витрат не передбачається

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання (виробники та постачальники енергоспоживчої продукції), що підпадають під дію регулювання, одиниць*	5	4	0	0	9
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	56%	44%	0%	0%	100%

*Згідно з аналітичними та статистичними даними, наявними в Держенергоефективності

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 <i>Залишити ситуацію без змін</i>	Відсутні	Втрата можливості мати імідж підприємства, що продає енергоефективне та екологічно безпечне обладнання та слідує правилам європейських стандартів. Втрата можливості мати конкурентні переваги, оскільки споживач матиме повну інформацію про енергоефективність продукції. Втрата можливості відповідати вимогам законодавства ЄС. Неможливість надання своєї продукції на ринок ЄС. Вищезазначене призведе до додаткових витрат.
Альтернатива 2 <i>Прийняття регуляторного акта</i>	Можливість мати імідж підприємства, що надає на ринок енергоефективне обладнання та слідує правилам європейських стандартів. Можливість мати конкурентні переваги, так як споживач матиме повну інформацію про енергоефективність продукції. Отримання практичного досвіду «правил гри» на європейському ринку.	Витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта.

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1 <i>Залишити ситуацію без змін</i>	0
Альтернатива 2 <i>Прийняття регуляторного акта</i>	31 743 000 грн (1 рік)

Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці "Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта")	158 715 000 грн (5 років)
--	---------------------------

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результату вності (за чотири-бальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1 <i>Залишити ситуацію без змін</i>	1	Відмова від запровадження системи екодизайну не дає змоги досягти поставлених цілей державного регулювання та призведе до: загальнодержавний рівень енергетичного споживання залишиться на високому рівні за рахунок відсутності енергоефективних та безпечних товарів на ринку, що, у свою чергу, залишає високий рівень енергоємності валового внутрішнього продукту; збільшення негативного впливу на екологію та викидів CO₂; підвищення рівня плати за споживання енергетичних ресурсів під час використання енергоефективних товарів, оскільки тарифи на енергетичні ресурси зростатимуть; відсутності можливості мати імідж підприємства, що виробляє та продає енергоефективне обладнання; надмірних витрат за використання електричної енергії; створення технічних бар'єрів під час торгівлі між Україною та ЄС; відсутності споживчого вибору між дешевою, енергоємною продукцією та дорожчою, енергоефективною; використання неефективного та неекологічного обладнання, питання утилізації якого залишається нерегульоване; втрати можливості мати конкурентні переваги, оскільки споживач матиме повну інформацію про енергоефективність продукції; втрати практичного досвіду «правил гри» на європейському ринку; неможливості надання своєї продукції на ринок ЄС.
Альтернатива 2	4	Зменшення загальнодержавного рівня енергетичного споживання, за рахунок збільшення кількості

<i>Прийняття регуляторного акта</i>		енергоефективних товарів на ринку, а також зменшення рівня енергоемності валового внутрішнього продукту, скорочення споживання енергетичних ресурсів під час використання енергоефективного обладнання, а також покращення іміджу підприємства за рахунок використання екологічного та енергоефективного обладнання, зменшення витрат за використання паливно-енергетичних ресурсів. Зменшення негативного впливу на екологію та викидів CO₂. Усунення технічних бар'єрів під час торгівлі між Україною та ЄС. Запровадження європейських стандартів та підходу до енергоефективності місцевих обігрівачів. Наявність споживчого вибору між дешевою, енергоємною продукцією та дорожчою, енергоефективною. Можливість мати конкурентні переваги, оскільки споживач матиме повну інформацію про енергоефективність продукції. Отримання практичного досвіду відповідності законодавству ЄС. Можливість надання своєї продукції на ринок ЄС.
--	--	--

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1 Не видавати запропонованого регуляторного акта	Вигоди відсутні	Відмова від запровадження системи екодизайну не дає змоги досягнути поставлених цілей державного регулювання та призведе до: загальнодержавний рівень енергетичного споживання залишиться на високому рівні, за рахунок відсутності екологічних та енергоефективних товарів на ринку, що у свою чергу залишає високий рівень енергоемності валового внутрішнього продукту; збільшення негативного впливу на екологію та викидів CO₂; підвищення рівня	Обрання зазначеної альтернативи призведе до невідповідності вимог чинного законодавства України

		плати за споживання енергетичних ресурсів під час використання твердопаливних котлів, оскільки ціни на пилоенергетичні ресурси зростатимуть; відсутності можливості мати імідж підприємства, що виробляє енергоефективне обладнання; надмірних витрат за використання паливно-енергетичних ресурсів; використання неефективного обладнання, питання утилізації якого не врегульоване; короткого терміну експлуатації обладнання; створення технічних бар'єрів під час торгівлі між Україною та ЄС; відсутності європейського підходу до енергоефективності даного обладнання; відсутності споживчого вибору між дешевою, енергоємною продукцією та дорожчою, енергоефективною; втрати можливості мати конкурентні переваги, оскільки споживач матиме повну інформацію про енергоефективність та екологічність продукту; втрати можливості відповідати вимогам законодавства ЄС; неможливості надання своєї продукції на ринок ЄС.	
Альтернатива 2 Прийняття регуляторного акта	Зменшення загальнодержавного рівня енергетичного споживання, за рахунок збільшення	31 743 000 грн (1 рік) 158 715 000 грн (5 років)	Є найбільш оптимальною серед запропонованих альтернатив, оскільки дає

	кількості енергоефективних товарів на ринку, а також зменшення рівня енергоемності валового внутрішнього продукту, скорочення споживання енергетичних ресурсів під час використання енергоефективного обладнання, а також покращення іміджу підприємства, за рахунок виробництва енергоефективного обладнання, зменшення витрат за використання паливно-енергетичних ресурсів, використання енергоефективного обладнання, довший термін експлуатації. Усунення технічних бар'єрів під час торгівлі між Україною та ЄС. Запровадження європейських стандартів та підходу до енергоефективності даного обладнання. Наявність споживчого вибору між дешевою, енергоємною продукцією та дорожчою, енергоефективною. Можливість мати конкурентні переваги, так як споживач матиме		змогу повністю досягнути поставлених цілей державного регулювання.
--	---	--	---

	повну інформацію про енергоефективність продукції. Отримання практичного досвіду «правил гри» на європейському ринку. Можливість надання своєї продукції на ринок ЄС.		
--	---	--	--

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1 <i>Залишити ситуацію без змін</i>	Дана альтернатива не дозволяє вирішити проблему та призведе до невідповідності вимог законодавства України.	Зовнішні чинники на дію регуляторного акта, у разі залишення існуючої на даний момент ситуації без змін, відсутні.
Альтернатива 2 <i>Прийняття регуляторного акта</i>	Цей регуляторний акт відповідає потребам у розв'язанні визначеної проблеми та принципам державної регуляторної політики. Затвердження такого регуляторного акта забезпечить поступове досягнення встановлених цілей.	Забезпечення виконання вимог законодавства. Збільшення кількості енергоефективних товарів на ринку. Зменшення загальнодержавного рівня енергетичного споживання та рівня енергоємності валового внутрішнього продукту, що наразі в два-три рази більший ніж в країнах Європейського Союзу.

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

1. Механізми дії регуляторного акта.

Затвердження Технічного регламенту щодо вимог до екодизайну для твердопаливних котлів дозволить забезпечити споживачів повною інформацією стосовно екологічності та енергоефективності твердопаливних котлів, а виробникам – підвищити конкурентоспроможність на міжнародному ринку, поступово усувати з ринку енергоємне обладнання з найбільш негативним впливом на навколишнє середовище.

Технічний регламент з екодизайну розглядає всі впливи на навколишнє середовище протягом всього життєвого циклу обладнання – починаючи від концепції, проектування, виробництва, використання і до утилізації.

2. Організаційні заходи, які необхідно здійснити для впровадження проекту постанови:

а) дії суб'єктів господарювання – ознайомлення з проектом акта та заходами, які спрямовані на його реалізацію. Вдосконалення технологій виробництва шляхом встановлення нового чи часткової заміни устаткування з метою виготовлення місцевих обігрівачів, що мають відповідати вимогам технічних регламентів з екодизайну;

б) дії органів виконавчої влади – забезпечення інформування громадськості про положення проекту акта шляхом оприлюднення у засобах масової інформації та на офіційних вебсайтах Міненерго та Держенергоефективності.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Витрати на виконання вимог регуляторного акта для органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування не передбачені.

Тест малого підприємництва (М-Тест) не проводився, оскільки питома вага суб'єктів малого підприємництва (малих та мікропідприємств разом) у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких поширюється регулювання, не перевищує 10 відсотків.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії регуляторного акта не може бути обмежений у часі, оскільки його прийняття необхідне для дотримання вимог чинного законодавства.

Строк набрання чинності регуляторним актом – відповідно до законодавства через шість місяців з дня його опублікування.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акту

Рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень акта	Вище середнього. Зокрема, проект постанови Кабінету Міністрів України оприлюднений на офіційному вебсайті Міністерства енергетики України та Держенергоефективності
Кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на сферу дії яких поширюватиметься регуляторний акт	Виробники та постачальники – 9
Розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акту	Надходження до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта відсутні
Розмір коштів і час, що витратяться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта	Суб'єкти господарювання великого та середнього підприємництва (виробники) – 31 743 000 грн, а час – до трьох років

Показники органу державного ринкового нагляду щодо кількості проведених перевірок	Зазначений показник представлятиме собою статистичні дані щодо кількості проведених перевірок
Показники органу державного ринкового нагляду щодо кількості виявлених порушень	Зазначений показник представлятиме собою статистичні дані щодо кількості порушень
Показники органу державного ринкового нагляду щодо кількості стягнень і штрафів	Зазначений показник представлятиме собою статистичні дані щодо кількості стягнень штрафів

Відповідно до статті 5 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» та статті 15 Закону України «Про доступ до публічної інформації» проєкт постанови Кабінету Міністрів України оприлюднений для громадського обговорення на офіційному вебсайті Міністерства енергетики України та Держенергоефективності та розісланий на погодження до заінтересованих сторін.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься за статистичним методом шляхом аналізу статистичних даних, наданих Держпродспоживслужбою, щодо кількості перевірок, порушень і штрафів, та, за можливості, із зазначенням кількості енергоспоживчих продуктів за таким графіком:

базове відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися через 4,5 років після набрання чинності цим регуляторним актом, а саме після вступу в дію вимог щодо екодизайну;

повторне відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися через 5,5 років після набрання чинності цим регуляторним актом, а саме після вступу в дію вимог щодо екодизайну;

періодичне відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися один раз на кожні три роки після закінчення заходів повторного відстеження.

**Т.в.о. Голови
Держенергоефективності**

Костянтин ГУРА

_____ 2021 року

Додаток
до аналізу регуляторного
впливу (розділ III)

ВИТРАТИ
на одного суб'єкта господарювання великого і середнього
підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта

№	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень	3 000 000	15 000 000
2	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	-	-
3	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	-	-
4	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо), гривень	35 000	175 000
5	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень	32 000	160 000
6	Витрати на оборотні активи (матеріали, вдосконалення технологій виробництва), гривень	100 000	500 000
7	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	110 000	550 000
8	Інше (вартість послуг лабораторій та органів з оцінки відповідності – випробування, сертифікати експертизи типу та роботи з оцінки відповідності – 150 робіт (декларацій відповідності на партію товару) на рік, додаткові витрати 1500 грн./робота), гривень	250 000	1 250 000
9	РАЗОМ (сума рядків: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8), гривень	3 527 000	17 635 000
10	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання*, одиниць	9	9
11	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень	31 743 000	158 715 000

*Для підрахунку витрат на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акту, використовувався метод середніх можливих витрат.